

TECHNIKOS ŽODIS

THE ENGINEERING WORD

The Lithuanian Monthly Newspaper.
Published by the American Lithuanian
Engineers & Architects Ass'n at Chicago

TECHNIKOS DARBUOTOJŲ MENRASTIS

NR. 9 (18)

Rugsėjis, 1952

II METAI

Antroji Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimas sveikina už geležinės uždangos esančius Lietuvos inžinierius bei architektus ir linki ištvermės kovoje su okupantu, nenu-stoti vilties atgauti Nepriklausomą Demokratinę Lietuvą.

Chicago, 1952 m. rugpjūčio 31 d.

ALIAS Suvažiavimas

„Technikos Žodžio“ Redakcinės Kolegijos nari ir didįjį mokslinės bei bendrosios spaudos darbuotoją profesorių dr. inž. Steponą Kolupailą, minint 60 metų amžiaus sukaktį, nuoširdžiai sveikiname ir linkime sėkmės savo užsimojimuose, dirbant mokslinį ir visuomeninį darbą.

„Technikos Žodžio“ Red. Kolegija
ir Administracija

Chicago, 1952, rugsėjo 14 d.

INŽ. VLADAS SIRUTAVIČIUS

(75 metų amžiaus sukaktį minint)

BRONIUS GALINIS, Cambridge, Mass.

Džiugu pasidalinti mintimis apie Jubilijatą inž. Vladą Sirutavičių, kuriam šiemet sukako 75 metai. Džiugu todėl, kad Jubilijatas turi labai didelių nuopelnų Lietuvai ir jos žmonėms. Jis ir dabar dirba aktyviai dalyvaudamas visuomeninėje ir politinėje veikloje. Lietuvos Ūkio Atsttymo Studijų Komisijoje vadovauja Pramonės ir Amatų Sekcijai. Yra aktyvus ALIAS Bostono sk. narys. Tik tremties sąlygos nelaidžia tokio patyrimo žmogui kurti vertybes, kurių jis taip daug davė Lietuvai, kada ji buvo nepriklausoma. Jeigu šiandien apie Nepriklausomą Lietuvą sakoma, kad Nepriklausoma Lietuva padarė didelę pažangą, tai reiškia, kad jos vaikai buvo pažangūs, tai reiškia, joje buvo Sirutavičių, kurie kėlė krašto gerbūvį, nes mylėjo kraštą, kuriame gimė ir kurie nešiojo Dievo kibirkštį, tikėdami, kad kiekvienoj gyvenimo šakoj reikalinga kūrybos, žmogaus su iniciatyva ir su kantrybe, ir tai leido ir iš mažų dalykų daug ką padaryti.

Inž. Vladas Sirutavičius

Dėl vyresnio amžiaus inž. V. Sirutavičius, negalėdamas Jungtinėse Valstybėse gauti darbo savo specialybėje, nepalūžo dvasiniai, bet dirba fizinį darbą 40 val. į savaitę ir tikisi išsistarnauti pensiją, kuri leis vėl daugiau atsidėti visuomeninei veiklai.

Vladas Sirutavičius gimė 1877 m. balandžio 5 d., Kairiškiuose (Tryškių valsč. Šiaulių apskr.), žemaičio dvarininko šeimoje. 1897 m. baigė Šiaulių gimnaziją ir išvyko į Petrapilį aukštojo mokslo tęsti. Čia įstojo į Lietuvių Studentų draugiją, kurios pagrindinė veikla buvo savišalpa. Tos draugijos 7 nariai sudarė slaptą visuomenininkų ratelį, kurie pasistatė už-

davinį — prikelti Lietuvą. Tų septynių tarpe buvo ir Jubilijatas. Idomu, kad to ratelio nariai tikrai išpildė savo nusistatymą ir užbaigė mokslus grįžo į Lietuvą. Iš to ratelio paminėtini: prof. Avizonis, prez. Smetona, inž. Čiurlys... Todėl jau studentu būdamas Sirutavičius aktyviai įsijungė į tautinį ir socialistinį revoliucinį judėjimą. Atostogoms grįždamas į Lietuvą, dažniausiai į Vilnių, veikdavo tarpe žmonių skleidamas revoliucines idėjas ir platindamas slaptąją spaudą, nukreiptą prieš caro režimą. Baigęs mokslus su inžinieriaus technologo laipsniu,

apsigyveno Vilniuje. Čia tarnavo firmose, kurios vykdė įvairių įmonių statybas (tarp jų Vilniaus elektros stoties) ir įvairius techniškus įrengimus Lietuvoje ir Gudijoje (Centralinis šildymas, kanalizacija, įmonių elektrifikacija).

Inž. Sirutavičius matė, kad krašto neprikelsi, jeigu jis bus pramoniniai atsilikęs nuo kitų kraštų. Todėl stvėrėsi darbo supramoninti Lietuvą tiek, kiek pagal krašto žaliavą yra galimybių, ir jau prieš pirmąjį pasaulinį karą pradėjo kurti pramonines įmones. Pirmieji užsimojimai buvo Kartono fabrikas Kairiškiuose ir presšpano fabrikas tam pačiam valsčiuje prie Virvytės upės. 1911 m. kartono fabrikas buvo paleistas į darbą ir sėkmingai veikė. Gamybos pajėgumas 1000 tonų metams; varomoji jėga — vandens turbina ir garo mašina. Žaliava — vietos popiermalkės, o Nepriklausomybės laikais buvo dar perdirbamos popierio atmatos į pilkąjį ir kietąjį kartoną. Per karą fabrikas nukentėjo, ir tik 1922 m. su užsienio kapitalo pagalba fabrikas vėl buvo paleistas į darbą. Nepriklausomybės pradžioje kartono suvartojimas krašte buvo mažas, didžioji kartono dalis buvo eksportuota į Angliją, o mažesniais kiekiais į kitus užjūrio kraštus (konkuruojant su Suomija ir Švedija). 1933 m. dėl dumplingo reikėjo eksportą nutraukti, bet vėliau rinka smarkiai augo ir apie 1935 m. reikėjo paleisti į darbą antrą panašų fabriką.

Presšpano fabrikas buvo orientuotas į Rusijos rinką, kuri tuomet presšpaną importuodavo. Inž. Sirutavičius fabriką pradėjo kurti 1913 m., bet užklupęs karas nelaido galutinai įmonės įrengti. Mašinos liko sunaikintos. Pasikeitus valstybių sienoms, šios rūšies fabrikas negalėjo kraštui duoti pajamų, todėl po karo liko neatstatytas.

Jubilijatas buvo sudaręs planą stambesniu mastu statybines medžiagas gaminti. Pradėta nuo plytinių. Buvo suorganizuota akcinė bendrovė stambiai plytinei statyti, dalyvaujant Šiaulių Apskr. Savivaldybei. 1937 m. buvo pastatyta moderniška plytinė Daugėliuose, prie Kuršėnų miestelio. Plytinė automatizuota su dirbtinomis džiovyklomis, gamybinio pajėgumo — 6 milijonai plytų metams, numatant ateity galimybę 3 kartus gamybą padidinti. Transportui palengvinti buvo pravaista geležinkelio šaka. 1939 m. inž. Sirutavičius pastatė Daugėliuose eternito fabriką su 2 mil. kv. m. eternito metams, o, pastačius antrą mašinų agregatą, gamy-

bą galima buvo padidinti iki 4 mil. kv. metrų. Dėl prasidėjusio antrojo pasaulinio karo nebuvo galima importuoti reikalingų žaliavų. Vokiečiai, okupavę Lietuvą, išsivežė visas fabriko mašinas, kaip karo grobį. Inž. Sirutavičius taip pat rūpinosi išvystyti izoliacinių plokščių gamybą.

Greta pramonės organizavimo inž. V. Sirutavičius Nepriklausomybės laikais pradėjo kurti žemės ūkį. Per eilę metų apie 200 ha nedirbamos žemės ir krūmynų liko paversta į dirbamą ir išdrenuotą žemę. Ūkis buvo vedamas gyvulininkystės kryptimi. Po keliolikos metų kruopštaus darbo buvo prieita prie aukštos produkcijos bandos (su prieaugliu 100 galvų). Kitame sektoriuje buvo auginama bekonai, vien tik veislinių kiaulių buvo laikoma 36—40. Ūkis davė nuo vieno ha 2000 litrų pieno ir 3 bekonus metams.

Čia tenka pastebėti, kad tokiam gyvulių ūkiui išplėsti inž. V. Sirutavičius nepasigailėjo moderniško tvartų įrengimo. Pastatai buvo mūro su čerpių stogais. Atskiri tvartai raguočiams ir kiaulėms. Prie jų kiekvieno atskiri 5 aukštų elevatoriai (svirnai) pašarams sudėti. Kai užėjo sovietai, tuojau ūkį suvalstybino ir padarė nuotraukas išsiuntė parodon į Maskvą su užrašu „Kairiškių Valstybinis Ūkis“. Antrą kartą užėmė Lietuvą sovietai nesirūpino ūkio produkcija, bet moderniškoje kiaulydėje apgyvendino raudonarmiečius.

Bet dar labiau, inž. V. Sirutavičius rūpinosi savo dirbančiais. Nors žemės ūkio darbininkams nebuvo privalomas ligonių kasos draudimas, bet visuose nelaiminguose atsitikimuose V. Sirutavičius sumokėdavo gydymo išlaidas ir darbininką nepalikdavo jo paties likimui. Tvarkingieji darbininkai buvo susitaupe po 3—5000 litų.

Inž. Vladas Sirutavičius savo politinėje veikloje yra socialdemokratas. Kaip asmuo, tolerantiškas, energingas, su iniciatyva, bet kuklus. Pats sau jokių nuopelnų nepriskiria, tačiau stebėtojai iš šalies tenka pripažinti, kad Jubilijato daug buvo planuota, organizuota ir nuveikta, prisidėta prie Lietuvos ekonominio lygio pakėlimo, parodyta iniciatyvos pramoninti kraštą ir modernizuojant žemės ūkį, o tuo pačiu šimtams tautiečių buvo suteiktos kultūringos gyvenimo sąlygos.

Inž. Vladas Sirutavičius yra gyvas pavyzdys jauniems, kaip reikia turėti idėją ir ištvermę, kad Lietuva vėl būtų Nepriklausoma.

PLIENAS

DIPL. INŽ. VLADAS ADOMAVIČIUS, Athol, Mass.

Plienas — geležis yra viena pagrindinių medžiagų, kuria remiasi visa mūsų dabartinė civilizacija, ir yra pats svarbiausias iš visų metalų. Jei 1951 m. JAV buvo suvartota, skaitant vienam gyventojui: vario 17,7 svarų; švino 15,3; aliuminijaus 12,5; cinko 11,5; tai plieno — 1363,1 svoro. Mūsų maistas, pastogė, apranga, susisiekimo bei susižinojimo priemonės, mūsų patogumų bei gerovės įrengimai, mechaninė bei elektrinė energija tegali būti mums pateikti tik plieno — geležies dėka. Tuo reikšmingesnis jis yra šioje pasaulinių bei ideologinių konfliktų gadyne. Jei buvo teigiama, kad I ir II pasaul. karus laimėjo turėję daugiau plieno, tai ir sakoma, kad plienas, o ne atominė bomba laimės ir III karą. Todėl ir šiaip ir anapus „geležinės uždangos“ eina intensyvi kova dėl plieno.

Jau tūkstančius metų prieš Kr. žmogus pažino geležį. „Geležies Amžius“ — taip yra pavadinta ilgoka žmonijos gyvenimo epocha. Pirmos geležies perdirbimo įmonės, taip pat ir plieno grūdinimas buvo žinomi žiloje senovėje Indijoje ir Egipte. Istorikas Herodotas nurodo, kad statant pirmąsias piramidės jau buvo naudotasi geležiniais įrankiais. Gel. piaučūvų piciniai buvo užtikti Memfiso kapų griuvėsiuose, o puikiai išlikę per 3 tūkst. metų, gel. dirbiniai buvo rasti Thebese. JAV pirmoji geležies perdirbimo įmonė buvo įsteigta Lynn, Mass., 1644 m.

Plieno produkcijos augimas didina gamybos mechanizaciją, o ši pastaroji savo keliu kelia plieno produkciją. Štai mechanizacijos augimas JAV: 1850 m. sunaudota energija skirsto: žmogaus 15%, gyvulio 79% ir mašinos 6%; 1900 m.: žm. 10, gyv. 52 ir maš. 38; 1930 m.: žm. 4, gyv. 12 ir maš. 84; numatoma 1960 m.: žm. 3, gyv. 1 ir maš. 96.

Geležis - plienas statyboje pagalbinį priemonių — vinių, varžtų ir kt., o taip pat įrankių pavidale buvo vartojamas jau prieš šimtmečius, tačiau konstrukcijoms — nešančioms bei apkrautoms dalims — pradėtas vartoti tik prieš 50—60 metų. Pirmasis dangoraižis, turėjęs geležinių griaučių konstrukciją, buvo pastatytas Chicagoje 1889 m. Taip pat tik praėjusiam šimtmečiui buvo pradėti statyti laivai vien tik iš geležies. Geležies konstrukcijų pavartojimas statyboje ją pagreitina, palengvina, suteikia didesnį patvarumą bei pastovumą ir sutaupo 5—20% jos kainos. Po šios įžangos, šio straipsnelio rėmuose norėčiau pateikti keletą įdomesnių plieno gamybos statistinių davinių.

1. JAV plieno produkcija ir jos dalis pasaulio plieno produkcijoje.

Metai	Pagaminta tūkst. tonų	JAV % pas. produkcijoje
1870	77	13,5%
1880	1397	29,8
1890	4790	34,8
1900	11411	36,6
1910	29226	44,0
1920	47189	59,1
1929	63205	47,7
1940	66983	42,7
1943	88837	48,2
1949	77978	45,0
1950	96836	47,4
1951	105200	46,3

1954 numatoma JAV pagaminti 120 milijonų tonų plieno.

Atskirų kraštų plieno pagaminimas vienam gyventojui parodo ne tik tų kraštų pragyvenimo standarto aukštumą, bet ir pramoninį bei komercinį išsivystymą, gyventojų sumanumą, darbštumą, atitinkamų resursų turėjimą bei sugebėjimą juos išnaudoti.

2. 1951 m. plieno produkcija vienam asmeniui.

Kraštas	Pagaminta vienam asmeniui svarų
JAV	1363 sv.
Belgija	1271
D. Britanija	693
V. Vokietija	618
Čekoslovakija	581
Prancūzija	513
Kanada	510
Švedija	467
Australija	376
SSSR	358
Austrija	330
Lenkija	235
Japonija	169
Italija	144

3. Plieno sunaudojimas JAV vienam asmeniui taip augo: 1920 m. — 754 sv., 1929 m. — 989 sv., 1940 m. — 828 sv., 1950 m. — 1257 sv., 1951 m. — 1363

Vietos gamyba 1951 m. patenkino įvairių metalų paklausą JAV tokiame laipsnyje: plieno 100%, magnezijos 100, švino 86, vario 79, cinko 62, cino 36, aliuminijaus 35. O užsienio taisy pat metais JAV pateikti metalai, nepaprastai svarbūs plieno gamybai yra šie: chromo 100%, nikelio 99, kobalto 95, mangano 93, antimonio 75 ir tungsteno 49. Čia tad ir yra „Achilo kulnas“ Amerikos plieno pramonėje...

JAV didž. plieno įmonės 1945 m. pradžioje buvo įvertintos sumoje 6377 mil. dol. Naujų investicijų 1945—51 vertė siekė 4607 mil. dol., taigi investicijos šių metų laikotarpyje siekė 72,2% visų buvusių įmonių vertės. Naujų plieno įmonių įrengimams (1945—51) teko 8,5% visų JAV kapitalo investicijų.

Amerikos plieno pramonė yra prisitaisiusi visokiausiems reikalavimams. 200 — 300 tūkst. nuolatiniu klijentu gali gauti daugiau 100 000 skirtingų rūšių, tipų, dydžių, formatų, pavidalų pagamintų stambiųjų plieno gaminių. O vien tik The Crucible Steel Co. of America smulkių bei specialių plieno dirbinių gamintoja išleidžia rinkon per 4 milijonus atskirų dalykų. Plienas turi duotis drožiamas, ar turi susilydyti; turi būti kietas, kad brėžtų stiklą, ar minkštas, adata brėžiamas; turi būti tšsus, kad ištistų į žmogaus plauko skersmens trečdalį; ar turi būti kietas paviršiuje ir lankstus viduje; turi būti atsparus atlaikyti 500 000 sv. spaudimą i kv. colį; atsparus karščiui, šalčiui, rūdijimui ar cheminiam veikimui; turi galėti atlaikyti staigius smūgius, ar vibracijas, ar tempimus bei sukimus. Šiandien automobilius daro iš vienos rūšies plieno, traukinius — iš kitos, tankus ar karo laivus — vėl iš skirtingos.

Štai kiek JAV yra pagaminta iš viso plieno dekadomis: 1900 — 1909 m. ca. 192 mil. tonu, 1910 — 1919 m. — 375, 1920 — 1929 m. — 478, 1930 — 1939 m. — 378, 1940 — 1949 m. — 812 mil. tonų.

63% viso pagaminto plieno eina automobiliams (17,5%), statybai (15,3), geležinkeliams (11,2), „containers“ (11,1), ir mašinoms bei įrankiams (8). 80% viso plieno ir geležies yra suvartojama tik dešimty JAV valstybių, iš jų daugiausia (21—26%) Michigane. II Pas. karo metu fronto reikalams ėjo 40% plieno.

Pabaigai dar kelios būdingesnės plieno sunaudojimo skaitlinės.

Kiekvienas automobilis turi 1,5 tonos plieno ir geležies; prekinis vagonas — 17 t. Naujo didžiojo laivo „United States“ konstrukcijai sunaudota 55 000 t. „Golden Gate“ tiltas San-Francisco — 107 000 t. „Empire State Building“ dangoraižis New Yorke — 50 000 t. Vienu bėgių geležinkelio linija tarpe N. Yorke ir Philadelphijos — 28 000 t. Vinims per metus sunaudojama 700 000 t. ir

varžtams bei sąvaržoms — per 1 000 000 t. Konservų dėžutėms ir skardinėms — 3 000 000 t. Drabužių kabliams bei kabyloms — 30 000 t. ir 6 000 t. turi pareigą palaikyti mūsų mielių ponų gražiai subanguotus plaukus įvairių segtukų pavidale... Tai ir tiek plieno istorijos...

Autoriaus pastaba: Lentelių dauguma yra paimta iš G. S. Armstrongo Co. ką tik naujai išėjusio leidinio: An Engineering Interpretation of the Economic and Financial Aspects of American Industry. Volume X. 1952.

Inžinierių etikos kodeksas

Šiais metais Amerikos Civilių Inžinierių Draugija (American Society of Civil Engineers) švenčia 100 metų sukaktį. Tai seniausia visų JAV inžinierių organizacija. Ta proga pateikiamas „T. Z.“ skaitytajams ASCE etikos nuostatų vertimas. „Amerikos Civilių Inžinierių Draugijos Etikos Kodeksas.“

Amerikos Civ. Inž. D-jos nario profesiniam kilnumui ir garbingai laikysenai išlaikyti reikalinga:

(1) Klijento (Klijento sąvoka apima ir samdytoją. Šio kodekso originalas priimtas 1914 metų rugsėjo 2 dieną. Pataisytas ir papildytas 1949 metų lapkričio 1 dieną.) profesinius užsakymus atlikti sąžiningai ir nepriimti kitokio atlyginimo, kaip sutarta.

(2) Klatingai ar tyčiomis, tiesiogiai ar netiesiogiai, nepažeisti kito inžinieriaus profesinės reputacijos ir nekenkti jo būniui bei pasisekimo galimumams.

(3) Nekliudyti kitam inžinieriui gauti darbą po to, kai jau padaryti konkretūs žygiai jam pasamdyti.

(4) Nesivaržyti su kitais inžinieriais dėl profesinio darbo, siūlantis už mažesnę atlyginimą.

(5) Nesivaržyti su kitu inžinieriu tarnybai gauti, siūlantis už mažesnę algą, kaip įprasta, ir nemėginti konkuruoti tuo būdu, sužinojus varžovo reikalaujamo atlyginimo didumą.

(6) Nekritikuoti ir nesiūlyti pataisų kito inžinieriaus darbui tam pačiam klijentui, išskyrus tuos atvejus, kai kitas inžinierius sutinka su tos rūšies bendradarbiavimu, arba kai kitas inžinierius yra nutraukęs ryšį su tuo klijentu, arba kai jis yra savo patarimą klijentui užbaigęs.

(7) Nesireklamuoti pasigyrimais ar kitais būdais, nesuderinamais su profesijos kilnumu.

(8) Neišnaudoti tarnybinės padėties pirmenybių, konkuruojant su privačios praktikos inžinieriais.

(9) Nepasireikšti jokiū būdu ir neįsivelti į jokiū veiksmus, kurie galėtų pakenkti inžinieriaus profesijos kilnumui ir garbei. (Išvertė J. Gimbutas)

STATYBA JAV 1952 M. PIRMOJOJE PUSĖJE

Šių metų sausio — birželio mėnesiais išleista beveik 15 milijonų naujoms statyboms. Tatai yra 4% daugiau, kaip 1951 m. tuo pačiu laiku. Ypatinai padidėjo išlaidos kariuomenės reikalams, pramonės plėtimui ir viešiesiems pastatams. Kelių statybai išleista 14% daugiau, kaip praėjusių metų pirmąją pusę. Sumažėjo privačių gyv. namų statyba: išleista 8% mažiau kaip pernai.

INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ BENDRADARBIAVIMAS

Amerikos Architektų Instituto (AIA) metiniame suvažiavime praėjusią vasarą (New Yorke, Waldorf - Astoria viešb.) daug dėmesio skirta architektų ir inžinierių darnaus bendradarbiavimo atgaivinimui. Ta tema padarė pranešimus keli žinomi praktikos ir profesūros architektai ir inžinieriai. Naujuosiuose Lever Co. rūmuose suorganizuota didelė foto paroda architektūros ir statybos pažangai pademonstruoti. (jg)

TECHNIŠKOJI APŽVALGA

PROFESIONALŲ INŽINIERIŲ ATLYGINIMAI NENORMUOJAMI

Atlyginimų Stabilizavimo Įstaiga Washingtone paskelbė interpretaciją apie „profesionalinio inžinieriaus“ sąvoką, kaip priedą prie Gynybos Produkcijos Akto, pagal kurį prof. inž. algos ir kitokios kompensacijos išjungiamos iš atlyginimų apribojimo. Šia sąvoka nusakoma, kas yra profesionalinis inžinierius: 1) Asmuo, kuris iš mokyklos ar iš praktikos turi specialių matematikos bei fizikos mokslų žinių ir yra kvalifikuotas pritaikyti jas kūrybiniam technikos darbui. 2) Asmuo, kuris turi inžinieriaus laipsnį, suteiktą jam įstatymu pripažinto universiteto, koledžio ar technologijos instituto. 3) Asmuo, turįs registruotą licenciją dirbti kaip profesionalinis inžinierius bet kurioje JAV teritorijoje.

Tuo pat nusakoma ir kas nelaikomas „profesionaliniu inžinierium“, būtent: 1) Asmenys, dirbą rutinos techninį darbą, arba pasamdyti kaip technikai ar amatininkai (nors ir didelio išsilavinimo), arba prekybos, eksploatacijos, administracijos tarnautojai, nors jie ir vadinasi inžinieriais. 2) Fizikai, chemikai, matematikai ir kiti, dirbą mokslo įstaigose, nežiūrint to, kad jų darbas ir būtų labai artimas inžinierijai. 3) Asmenys, pasamdyti inžinierių padėjėjais ar kitoms pareigoms, kuriose jie artimai bendradarbiauja su profesionaliniais inžinieriais, tačiau patys nėra atitinkamai kvalifikuoti.

Pilną tekstą žiūr. Interpretation No. 12 of The Office of Salary Stabilization.

DIDŽIAUSIAS JAV LAIVAS

Šiomet nuleistas į vandenį didžiausias JAV laivas „United States“. Jo ilgis 990 pėdų, svoris 51,500 tonų, variklių galinumas 118,500 HP, kaina 75 milijonai dol. Jo įgula sudaro 1000 žmonių, pritaikytas pervežti 2000 keleivių. Jo teoretinis greitis yra apie 30 mazgų (apie 35 mylias per val.), tačiau praktiškai jis yra žymiai didesnis (spėjama, kad apie 40 mylių per val.). Laivas sugebėjo perskroti Atlantą rytų kryptimi per 3 dienas, 10 valandų ir 40 sek., o vakarų kryptimi per 3 dienas 12 val. ir 12 minučių, tai yra apie 10 valandų greičiau už greičiausiai iki šiol keleivinį laivą „Queen Mary“.

Laivo didelis greitis atsiekta vartojant vietoje plieno aliuminį ir tuo numušant laivo svorį. Nors tas laivas beveik tokio pat dydžio, kaip ir anglų milžinai „Queen Mary“ (1021 pėda ilgio) ir „Queen Elizabeth“ (1031 pėda ilgio), tačiau jo svoris (51,500 tonų) yra žymiai mažesnis už pirmąjį (81,235 tonų) ir antrąjį (83,675 tonų). Aliuminis vartojamas visur: laivo korpusui, denių grindimui, kaminiams, laiptams, gelbėjimo valtims ir t.t. Laivo korpusas padarytas iš 183,000 aliumininių plokščių.

Laivas pastatytas taip, kad jis gali būti per kelias dienas pertvarkytas kariuomenės transportam. Jis galės tuomet sutalpinti 14,000 karių (vieną divizioną) ir galės su jais plaukti 10,000 mylių be kuro papildymo.

Laivas turi liuksusiniai įrengtas keleivių patalpas, didelį plaukiojamą baseiną, du teatrus, talpinančius po 500 žmonių. Kiekvienoje keleiviams skirtoje patalpoje įrengtas telefonas, kuriuo keleivis gali kalbėtis su bet kuria žemyno vietoje. Laivas padalintas į aklinais uždaramus skyrius, kurie gali būti izoliuoti nuo kitų patalpų gaisro ar susidūrimo atsitikime. Gaisro pavojus yra minimalus, nes medis visai nebuvo vartojamas statybai. Laivas turi 24 gelbėjimo valtį, kiekviena 40 pėdų ilgio ir 140 žmonių atplumo. Laivo pagaminimui buvo padaryta 1,200,000 brėžinių, kuriems išleista 145,000 svarų popieriaus. (vp).

ANTRASIS ALIAS SUVAŽIAVIMAS

Garbės Prezidiumas. Kalba Lietuvos Konsulas Dr. P. Daužvardis (foto A. Gulbinsko)

Darbo Prezidiumas. Kalba Chicagos ALIAS sk. pirm. J. Ruokis (foto A. Stelmoko)

S. m. rugpjūčio mėn. 30 d. 6.45 v. v. Chicagoje, kuklioje „Vyčių“ salėje buvo atidarytas Antrasis Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Suvažiavimas. Palyginus su pirmuoju, steigiamuoju suvažiavimu New Yorke 1951 m. vasario mėn. 24, 25 d., šis suvažiavimas Chicagoje savo apimtimi, nuveiktais darbais bei nutarimais parodė ALIAS subrandimą, vidutinį susitvarkymą ir padarytą pažangą reikiama kryptimi. Toliau organizacijos klestėjimas priklausys nuo visų jos padalinių bei paskirų narių drausmingumo bei uolumo ir priimtųjų rezoliucijų bei nutarimų vykdymo.

Po trumpos atidarymo kalbos ALIAS Chicagos skyriaus pirm. J. Ruokis pakvietė suvažiavimą minutės susikaupimu pagerbti už Lietuvos laisvę žuvusius inžinierius. Po to sekė Lietuvos ir JAV himnai. ALIAS Centro Valdybos pirmininkui A. Mačiūnui perėmus pirmininkavimą, į suvažiavimo darbo prezidiumą buvo pakviesti: pirmininku prof. A. Jurskis, vicepirmininku J. Mikalauskas ir sekretoriais A. Didžiulis ir J. Lenkevičius. Prof. A. Jurskis savo įžanginėje kalboje ragino „... vardan tos Lietuvos“ visus pozityviai prisidėti prie šio suvažiavimo atlikimo. Į garbės Prezidiumą pakviesta: Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos (PLIAS) atstovas Prof. J. Šimoliūnas, Lietuvos Konsulas Chicagoje Dr. P. Daužvardis, Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas L. Šimutis ir Lietuvių Profesorių Sąjungos atstovas Prof. S. Kolupaila. Kiekvienas iš garbės prezidiumo narių savo sveikinimo kalbose išreiškė nemažą gražių minčių, paminėdami puikius lietuvių inžinierių bei architektų pasirodymus ir nuveiktus darbus Lietuvoje, tremtyje ir čia JAV. Be to žodžiu suvažiavimą sveikino: Prof. J. Paltarokas, Lietuvos Ūkio Atstatymo Stu-

dijų komisijos vardu. (Dėl nenumatytų priežasčių J. Dačinskas iš Bostono dalyvauti negalėjo). J. Tamulevičius, Lietuvių Tremtinių Mokytojų Sąjungos pirmininkas, savo kalboje išskėlė inžinieriaus kaip mokytojo vaidmenį Lietuvoje, Vokietijoje ir čia, ruošiant įvairius kursus. Dr. A. Verbickas, Lietuvių Agronomų Sąjungos pirmininkas, siūlė ALIAS nariams labiau susidomėti žemės ūkio atstatymo planavimu būsimai Lietuvai.

Raštu suvažiavimą sveikino: Lietuvos Diplomatinijos Šefas S. Lozoraitis (Roma), VLIK'o pirmininkas M. Krupavičius (Pfullingen, Vokietija), Lietuvos Generalinis Konsulas J. Budrys (New York), PLIAS Toronto skyrius — J. Šližys (deja, Kanados atstovai, negavus leidimo, atvykti negalėjo), PLIAS Argentinos skyrius — J. Ramanauskas, PLIAS Adelaidės skyrius Australijoje — A. Pacevičius ir J. Riauba, American Society of Civil Engineers (New York), American Latvian Engineers and Architects Association (New York), World Association of Esthonians-Technical Section (New York), Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Centro Valdyba — p. Kavolis, Prof. J. Čiurlys (Laurelton, JAV), T. Vizgirda (Boston), A. Paškevičius (Ottawa, Kanada), Dr. P. Grigaitis — „Naujienu“ redaktorius, Dr. inž. Kraujelis sveikino nuo Baltijos krantų iš Stockholmo, PLIAS Vokietijos skyrius — P. Zundė.

Centro Valdybai pasiūlius, ALIAS garbės nariais buvo pakviesti Prof. inž. Juozas Kaminskas — Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras, nenuilstamas demokratinės Lietuvos kovotojas, ir Prof. inž. Jonas Šimoliūnas — vienas iš Lietuvos Universiteto kūrėjų, Lietuvos Nepriklausomybės laikais dalyvavęs vyriausybėje trijuose Ministrų Kabinetuose, nenuilstamas inžinierių organizacijos vei-

kėjas, visuomeninėje ir profesinėje veikloje parodęs daug nuoširdumo, šiuometinis PLIAS Pirmininkas. Jautriais susijaudinimo žodžiais jis priėmė kvietimą ir dėkojo suvažiavimui už suteiktą garbę.

Iškilmingoji atidarymo posėdžio dalis buvo baigta, išrinkus komisijas. Mandatų Komisija: S. Birutis (New York) ir V. Pavilčius (Chicago). Įstatų Projekto Svarstymo Komisija: A. Jurskis (Philadelphia), A. Mačiūnas (New York), S. Dirmantas, K. Burba, V. Tamošiūnas (visi iš Chicagos), J. Mikalauskas (Boston), A. Nasvytis ir J. Augustinavičius (abu iš Clevelando) ir A. Bančnas (Detroit). Rezoliucijų ir Sveikinimų Komisija: A. Mačiūnas, V. Petraitis, K. Bertulis, V. Tamošiūnas (pastarieji 3 iš Chicagos). Lietuvos Ūkio Atstatymo Studijų Komisija: J. Paltarokas (Chicago) — pavaduojant J. Dačinską (Boston), J. Mikalauskas, S. Birutis ir A. Bančnas.

Tenka paminėti, kad iš Clevelando dar buvo S. Kudokas, B. Snarskis ir B. Brizgys. Be to suvažiavime aktyviai dalyvavo Dr. S. Juzėnas iš Detroito. Tuo būdu Chicago susilaukė per šį suvažiavimą 11 tolimų svečių, neskaitant savo narių iš Gary, South Bend, Melrose Park ir kitų artimų apylinkių.

Mandatų Komisijos pranešimu, šiame ALIAS suvažiavime buvo atstovaujama sekanti: New York — 2 atstovai, 69 balsai, faktinai inžinierių yra apie 90; Philadelphia — 1 atstovas, 14 balsų, faktinai yra 17; Boston — 1 atstovas, 34 balsai, visi dalyvauja aktyviai sąjungos gyvenime; Detroit — 2 atstovai, 20 balsų; Chicago — 4 atstovai, balsavo tik už neatvykusius narius, iš viso 122 balsai. Dėl Clevelando PLIAS skyriaus delegacijos buvo priimtas Mandatų Komisijos pasiūlymas — jų 26 atstovaujamas balsus šiame suvažiavime skaityti pilnateisiais, nežiūrint, jog jie pasivadino ir tvirtina esą tik PLIAS nariais.

Šia proga tenka paminėti, kad Clevelando atstovų J. Augustinavičiaus ir A. Nasvyčio pastangos pakeikti suvažiavimą pakeisti Sąjungos jau pirmame suvažiavime priimtąjį pavadinimą ALIAS į

PLIAS nepavyko. Šių atstovų, atvykusių su griežtais įgaliojimais, nusistatymas inėšė neįkainojamą disonansą į šiaip darnią suvažiavimo darbo nuotaką. Neįsaingiems ginčams dėl pavadinimo buvo sugaištas neoficialus posėdis pirm suvažiavimo atidarymo ir beveik visas priešpjetis sekmdienio ryto.

Po iškilmingo atidarymo įvykusiame darbo posėdyje šeštadienį tarp 8.30 ir 9.15 buvo priimtas pereito suvažiavimo protokolas, Centro Valdybos ir Revizijos Komisijos pranešimai ir padaryti keli skyrių pranešimai. Garbės Teismas pranešimo neturėjo.

Sekmdienį ryte posėdžiavo įvairios komisijos, o 2 val. tęsėsi skyrių pranešimai. Iš Chicagos buvo 3 atskiri pranešimai: bendros skyriaus veiklos reikalu, vykstančių kursų reikalu ir „Technikos Žodžio“ reikalais. Pranešimai baigėsi Prof. J. Šimoliūno PLIAS apžvalga. Įstatų svarstymas iššaukė gyvenes diskusijas pavadinimo ir nario mokesčių reikalais, tačiau didele balsų dauguma buvo priimtas ALIAS Centro Valdybos paruoštas įstatų projektas su kaikuriais Įstatų Komisijos pasiūlytais pakeitimais (Galutina ALIAS įstatų redakcija bus paskelbta vėliau).

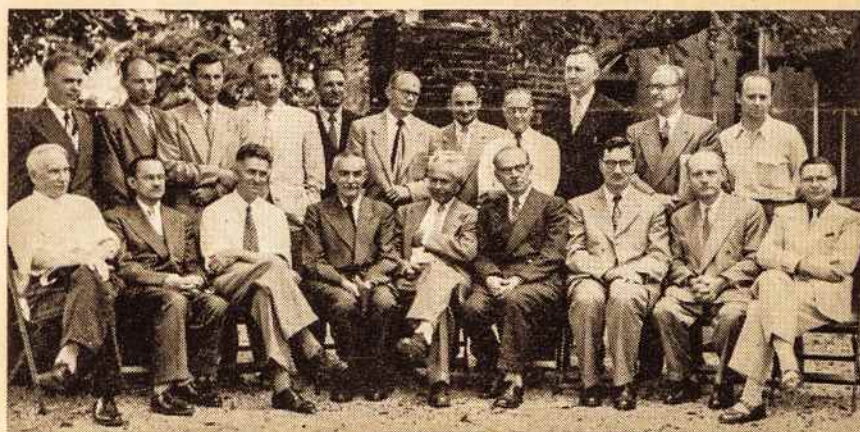
Pereinant prie rinkimų, suvažiavimas pagaidavo išrinkti laikiną PLIAS Centro Valdybą, kuri, be ciliųjų darbų, rūpintųsi galimai greičiau susirašinėjimo būdu pravesti visuotinius rinkimus, PLIAS Centro Valdybai sudaryti. Suvažiavimas priėmė prezidiumo pasiūlytą tokios sudėties PLIAS Centro Valdybą: Prof. J. Šimoliūnas, Prof. S. Kolupaila, Prof. S. Dirmantas, G. J. Lazauskas ir K. Bertulis. Visi iš Chicagos.

Toliau dviems metams buvo išrinkti ALIAS Centro organai. Centro Valdyba: A. Didžiulis (178 balsai), J. Ruokis (173), V. Pavilčius (172), J. Rugis (169), J. Jurkūnas (120), A. Semėnas (118) ir V. Mažeika (113), visi iš Chicagos. Kandidatai: I. Pacevičius, J. Jasiukaitis ir J. Lenkevičius. Revizijos Komisija: J. Slabokas, S. Radzevičius ir V. Petraitis, kandidatai S. Švedas ir Iz. Bart-

Suvažiavimo dalyviai posėdžių salėje

(foto A. Gulbinsko)

Komisijų nariai ir kiti suvažiavimo dalyviai, dalyvavę pasitarimuose veiklos klausimais (foto A. Stelmoko)

SUVAŽIAVIMO REZOLIUCIJOS

1. Suvažiavimas steigia išvežtųjų bei ištremtųjų iš Lietuvos inžinierių vardu vieną stipendiją einančiam technikos mokslus lietuviai. ALIAS Centro Valdybai pavedama tęsti lėšų rinkimą, išdirbti stipendijos taisyklės ir skirti stipendiją.

Be to suvažiavimas pageidauja, kad technikos mokslus studijuoją lietuviai taptų ALIAS nariais ir bendradarbiautų mūsų techniškose spaudoje.

2. Suvažiavimas dėkoja „Technikos Žodžio“ kolektyvui už muveiktą spaudos darbą.

Suvažiavimas ragina visus sąjungos narius aktyviai remti „Technikos Žodį“ korespondencijomis, straipsniais bei materialiais.

3. Suvažiavimas ragina sąjungos narius aktyviai dalyvauti sąjungos gyvenime, visuomeniniame gyvenime ir palaikyti lietuviškas mokyklas. Taipgi raginama aktingai dėtis prie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės uždavinių ir siekimų.

4. Prašyti „Free Europe“ organizaciją įtraukti į savo radio programą transliaciją lietuvių kalba, skirtas lietuviams už geležinės uždangos ir turinčias tikslą palaikyti jų atsparumą bei viltį kovoje su okupantu.

5. Lietuvos Ūkio Atstatymo Studijų (LŪAS) reikalavimai rezoliucijos:

A. Tampresniam ryšiui su LŪAS Komisija ir jos sekcijom palaikyti, taip pat didesnei veiklai atstatymo reikalais inžinierių tarpe išvystyti, įpareigoti kiekvieną ALIAS skyrių išrinkti vieną narį rūpintis Lietuvos atstatymo reikalais.

B. Visi inžinieriai ir architektai kviečiami glaudžiau bendradarbiauti su LŪAS Komisija.

C. Trečiąjį inžinierių ir architektų suvažiavimą praversti obalsiu: „Lietuvos Atstatymas“.

Nauja ALIAS Centro Valdyba

S. m. rugsėjo 19 d. Chicagoje Hollywood svetainėje buvo susirinkusi Antrojo ALIAS suvažiavimo išrinktoji CV, kuri šiame pirmame savo posėdyje pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — J. Jurkūnas, vice-pirmininkas — A. Semėnas, sekretorius — A. Didžiulis, išdinininkas — V. Pavilčius, nariai — J. Rugis (LŪA Planavimo reikalams narys), V. Mažeika (spaudos reikalams narys) ir J. Ruokis.

Pažymėtina, kad visi nariai yra iš Chicago ir yra išrinkti 2 metų kadencijai. P. J. Ruokis šiuo metu yra Chicago ALIAS sk. pirm., o A. Didžiulis sekr.

Antrasis ALIAS Suvažiavimas

(tęsinys iš 3 pusl.)

kus, visi iš Chicago. Garbės Teismas: A. Nasvytis, S. Kudokas ir P. Žiūris, kandidatai — P. Drąsutis ir J. Banėnas; išskiriant pastarąjį, visi iš Clevelando.

Baigiantis suvažiavimui buvo priimta visa eilė rezoliucijų ir iškelti įvairūs klausimai bei sumanymai. Suvažiavimas, be kitų sveikinimų, nutarė per spaudą ir radio bangomis pasveikinti Lietuvos inžinierius ir architektus, esančius Lietuvoje ar ištremtus į Rusiją. A. Mačiūnui pasiūlius, buvo sudaryta užuomazga stipendijai, technikai studijuoti. Šia proga čia pat buvo surinkta \$56.

Vakare, nors ir gerokai suvažiavimo išvarginti, visi dalyvavo puikiame „Inžinierių Baliaje“. Rinktinė baltasis publika, puiki programa, orkestras ir baletas sulgino įvairias suvažiavimo nuotaikas ir paliko malonų prisiminimą.

Tenka paminėti, kad šiam suvažiavimui bei baltaus paruošimui ir jų įvykdymui pasidaravo daug mūsų narių, ponių ir kitų savanorių talkininkų iš įvairių JAV vietų. Tiek suvažiavimo ir baltaus dalyviai, tiek pat ALIAS organizacija yra labai dėkingi visiems rengimo talkininkams už jų įdėtą darbą ir pasišventimą.

„TECHNIKOS ŽODIS“ SUVAŽIAVIMO SVIESOJE

Svarstant įstatų projektą antrojo ALIAS suvažiavimo metu iškilo principinis TŽ susitvarkymo ir priklausomybės klausimas. Įstatų projekte, priimto pirmosios Centro Valdybos, buvo numatyta, kad ALIAS nario mokeskis bus \$8, iš kurių \$3 eity skyriui, \$3 Centro Valdybai ir \$2 ALIAS spaudos organui (atseit TŽ) kaip prenumerata. Tuo būdu kiekvienas ALIAS narys savaime gautų TŽ kaip organizacijos organą, o prenumeratos atskaitymas su TŽ vyktų per skyrių valdybas. Įstatų autoriai tuo norėjo padėti TŽ, — garantuoti, kad kiekvienas ALIAS narys bus TŽ prenumeratorius ir padėti TŽ išieškoti prenumeratą. TŽ liktų lyg ir savarankiškas, o ALIAS būtų didžiausias TŽ užsakovas. Tačiau TŽ atstovams toks pasiūlymas buvo nepriimtinas dėl skirtingos padėties įvertinimo ir TŽ principinio nusistatymo. TŽ nori būti nepriklausomas, laisvas, savarankiškas inžinierių, architektų bei technikos darbuo-

tojų laikraštis. Būti tik oficialiu organizacijos organu, tvarkomu iš viršaus valdybos narių, leidiniui nebūti naudinga. Laikraštis turi vystytis savaimingai, iš apačios, apimant visą technišką visuomenę bei jos visus žemesnius ir aukštesnius sluoksnius. TŽ nori būti ne tik oficialių mūsų S-gos centrų, ar valdybų organu — ryšininku bei tarpininku, bet kartu ir objektyviu, nuošaliu ALIAS bei PLIAS gyvenimo stebėtoju. TŽ skiltys visuomet buvo ir bus atviros visiems inžinieriams bei architektams ir visiems, kam tik rūpi technikos klausimai. TŽ skaitytojų tarpe, pavyzdžiui, yra inžinierių, kurie nėra ALIAS bei PLIAS nariai. Be to, TŽ jaučia didelį įsipareigojimą tų skaitytojų atžvilgiu, kurie nėra inžinieriai bei architektai, bet domisi technika ir ieško savo gyvenimui žinių, kelrodžių bei naujų inspiracijų. Tie skaitytojai ypatingai jautriai palaiko TŽ ir sudaro 1/3 mūsų skaitytojų. Šių žmonių ir visų technikos darbuotojų sluoksnių pritraukimas į TŽ ir jų bendradarbiavimas yra mums nemažiau svarbus. Jų pageidavimai bei klausimai laiškuose sudaro labai įdomią medžiagą ir dalinai praplečia TŽ gaires. Technikos mokslų populiarizacija ir mūsų plačios visuomenės supažindinimas su technika, yra taip pat reikšmingas ir labai svarbus technikos bei profesinės spaudos uždavinys. Tuo būdu TŽ nori būti ALIAS bei PLIAS organas — ryšys visiems inžinieriams, architektams bei technikos darbuotojams ir tiltas, jungiantis mūsų visuomenę su technikos pasauliu.

Įstatų komisijos svarstymo gale, paaiškėjus padėčiai, buvo priimtas nutarimas, kuriuo TŽ savo prenumerata yra atskirtas nuo nario mokesčio ir atseit liko „nacionalizuotas“. Klaidinga būtų galvoti, kad TŽ kolektyvas siekia šio savarankiškumo dėl kurių sumetimų, kaip tai kam galėtų pasirodyti. TŽ kolektyvo nutarimu ALIAS Chicago Skyriaus Revizijos Komisija revizuoja TŽ ir visada turi teisę patikrinti jo apyskaitas bei veiklą, metinis visuotinis susirinkimas svarsto ir priima TŽ apyskaitą. Šio pavasario gresiantis TŽ finansinis „sušlubavimas“ buvo išvengtas, pasiryželiams suruošus

„Spaudos Balių“. (Dėl to atsirado didesnės galimybės TŽ plėsti, naudojant talpesnį šriftą, dedant brėžinius bei iliustracijas ir pn.). Ir jei TŽ būtų vėl „riestai“, tikrai atsirastų pakankamai rėmėjų, kurie surastų išeitį.

TŽ administratorius K. Bertulis savo pranešime, suvažiavime, ryškiai nušvietė TŽ administracines ir bendras aplinkybes. TŽ tebesilaiko sąžiningųjų skaitytojų dėka. Administracijos turima statistika, kaip veidrodys, ryškiai parodo veiklius ir neveiklius ALIAS skyrius ir apsilėdusius bei tvarkingus narius bei skaitytojus. Būdinga, kad tolimoji Australija nuošimčiai imant turi daugiausiai apsimokėjusių skaitytojų. Taip pat pirmąja tolimes Bostonas, o blogiausiai stovi vietinė Chicago.

Suvažiavimo metu TŽ susilaukė nemaža komplimentų ir konstruktyvių pasiūlymų iš Bostono, Philadelphijos, Clevelando, New Yorko ir Detroito atstovų. TŽ yra paskelbtas ALIAS organu ir suvažiavimas ragina narius jį remti ir jame bendradarbiauti. Nėra jokios abejonės, kad toks visuotinis nusistatymas ir bendradarbiavimas duos gerų vaisių. Pavyzdžiui, kad ir šio numerio paruošime ir redagavime pasireiškė darnus bostoniečių ir chicagiečių darbas. Idealiausiu atveju, laikraštis turėtų būti vien skaitytojų, ir jų pačių redaguojamas bei administruojamas.

K. Burba

TŽ PRANEŠIMAI

— Garbės prenumeratoriai (tąsa): St. Ivanuskas \$5 (Chicago, Ill.), E. Likanderis \$5 (Chicago, Ill.), K. Burba \$5 (Chicago, Ill.).

— Prenumeratoriai - rėmėjai (tąsa): J. Barkauskas \$3 (Chicago, Ill.), I. Pacevičius \$3 (Chicago, Ill.), E. Bartininkas \$3 (New Britain, Conn.).

— Dėkojame Anglijos PLIAS nariams už atsiųstas per pirm. J. Vilčinską TŽ prenumeratas (\$28 sumoje) ir per S. Šalkauską \$23.63.

— Šis TŽ rugsėjo mėn. numeris paruoštas ir suredaguotas Bostono ALIAS skyriaus narių pastangomis. Kronikinė ir technišką dalis įvykdyta bei papildyta Chicago Red. Kolegijos. Tenka atsiprašyti, kad negalėjome visu 100% bostoniečių planą įvykdyti technišką sutvarkymo atžvilgiu.

TŽ atstovui Bostone kolegai B. Galiniui ir visiems prie šio darbo prisidėjusiems Bostono sk. nariams už šią bendro spaudos darbo talką dėkojame. Visi tikimės, kad bostoniečiai, kaip iki šiol taip ir ateityje savo plunksnos darbu aktyviai prisidės prie kiekvieno „Technikos Žodžio“ numerio.

— Sekantį spalio mėn. TŽ numerį ruošia New Yorko collegos.

— Lapkričio mėn. TŽ numerį paruošti ir suredaguoti pakviestas Clevelando PLIAS skyrius.

— Sydnėjaus (Australijoje) PLIAS skyriaus nariams bei metinio susirinkimo dalyviams už atsiųstus „Technikos Žodžiui“ sveikinimus ir linkėjimus nuoširdžiai dėkojame. Visi stenkimės palaikyti per savo profesinę spaudą kiek galint glaudesnius ryšius, nedelsiant teikti vieni kitiems informaciją, kad „Technikos Žodis“ taptų tuo tikruoju po visą pasaulį išsisklaidžiusių lietuvių technikos darbuotojų jungėju.

— Antrojo ALIAS suvažiavimo įvairių nuotraukų galima įsigyti per šiuos fotografus: A. Gulbinskas, 6324 So. Bishop St., Chicago, Ill., Telef. PR 6-6476; ir A. Stelmokas, 3228 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., Telef. VI 2-3625.

AUSTRALIJOJE

— Sydnėjus. Š. m. metiniame PLIAS narių visuotiniame susirinkime perrinkta tos pačios sudėties valdyba pirm. B. Daukus, sekr. V. Bukevičius ir ižd. I. Jonaitis. Skyriuje yra 11 narių. Susirinkimas nutarė pasveikinti „Technikos Žodžio“ redakciją ir visus darbuotojus, linkint sėkmės ir išvermės spaudos darbe. Taip pat susirinkimo dalyviai pareiškė pasitenkinimą „Technikos Žodžio“ laikraščiu.

Pasaulio lietuvių karių mėnesinis žurnalas

K A R Y S

gražiai iliustruotas, duoda daug įdomios medžiagos

Prenumerata: metams 4 dol.

Adresas: Karys, 156 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y., U.S.A.

KAZYS KARAZIJA & CO.

GENERAL CONTRACTORS

ATLIEKA STATYBOS DARBŲ PROJEKTUS, SKAIČIAVIMUS, ŠAMATAS, DUODA TECHNIŠKUS PATARIMUS IR VYKDO STATYBOS DARBUS: NAUJŲ NAMŲ STATYBAS, SENŲ PASTATŲ PERDIRBIMUS IF ŠIAIP ĮVAIRIUS TAISYMAS.

2405 West 51st Street

Chicago 32, Illinois

Telef.: WALbrook 5-9763

DAINA TELEVISION COMPANY

qualified engineers' service

3120 S. Halsted Street - DANube 6-6887

Parduoda geriausių firmų

TELEVIZIJOS IR RADIO APARATUS

Gera nuolaida - lengvas išsimokėjimas. - Aparatų sutaisymas dirbtuvėje ir namuose atliekamas prityrusių inžinierių.

Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.

TECHNIKOS ŽODIS

LEIDŽIA: Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-ga Chicagoje, Technikinės Spaudos Sekcija.

REDAGUOJA: Redakcinė Kolegija. Redakcijos Adresas: „Technikos Žodis“, 1023 N. Keystone Ave., Chicago 51, Ill. Telef.: AL 2-0387; BE 5-7792.

ADMINISTRACIJOS ADRESAS: TŽ, c/o K. Bertulis, 1616 So. Christiana Ave., Chicago 23, Ill. Tel. RO-2-8120.

PRENUMERATA: JAV ir užsienyje metams \$2.00, pusm. \$1.00. Ats. nr. kaina 20 ct.